Kommittémotion MP1055

Motion till riksdagen 2026/27:2862

av Leila Ali Elmi m.fl. (MP)

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2027 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kulturskolan, folkbiblioteken och de nationella minoriteternas kultur och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regional kulturverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om läsfrämjande insatser och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studieförbunden, folkbildningen och civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om filmstöd och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompensation för världskulturmuseernas hyror och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om public service och tillkännager detta för regeringen.

Tabell 1 Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Statens kulturråd	84 523	±0
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	357 582	144 000
1:3	Skapande skola	226 464	±0
1:4	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	44 153	±0
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 753	±0
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 662 255	230 000
1:7	Myndigheten för kulturanalys	20 907	±0
2:1	Bidrag till Operan och Dramaten	853 427	±0
2:2	Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	358 244	±0
2:3	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	249 098	±0
2:4	Statens musikverk	114 626	±0
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	203 678	30 000
3:2	Myndigheten för tillgängliga medier	153 206	±0
3:3	Institutet för språk och folkminnen	79 263	±0
4:1	Konstnärsnämnden	25 627	±0
4:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	570 530	±0
5:1	Riksarkivet	607 944	±0
6:1	Riksantikvarieämbetet	363 298	±0
6:2	Bidrag till kulturmiljövård	269 782	±0
6:3	Kyrkoantikvarisk ersättning	490 000	±0
6:4	Bidrag till arbetslivsmuseer	8 000	±0
7:1	Centrala museer: Myndigheter	1 681 093	35 000
7:2	Centrala museer: Stiftelser	282 714	±0
7:3	Bidrag till vissa museer	79 218	±0
7:4	Forum för levande historia	64 591	±0
7:5	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	±0
7:6	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	42 518	±0
7:7	Bidrag till bild-, form- och slöjdområdet	53 708	±0
8:1	Stöd till trossamfund	82 000	20 000
9:1	Filmstöd	554 444	250 000
10:1	Sändningar av TV Finland	9 574	±0
10:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	3 658	±0
10:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	733	±0
10:4	Stöd till taltidningar	43 406	±0
11:1	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	87 186	±0
11:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	240 680	50 000
11:3	Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	2 000	±0

12:1	Stöd till idrotten	2 152 811	130 000
12:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	52 164	20 000
12:3	Stöd till friluftsorganisationer	109 785	100 000
12:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	±0
12:5	Insatser för den ideella sektorn	223 758	80 000
12:6	Stöd till plats för idrott	250 000	±0
13:1	Statsbidrag till studieförbund	1 496 023	350 000
13:2	Statsbidrag till folkhögskolor	2 521 760	100 000
13:3	Bidrag till tolkutbildning	57 331	±0
13:4	Särskilt utbildningsstöd	268 158	±0
14:1	Spelinspektionen	106 658	±0
Summa		**17 233 411**	**1 539 000**

Miljöpartiets förslag med anledning av övergångsbudgeten

Den budget som riksdagen nu har att ta ställning till är en övergångsbudget. Den bygger i huvudsak på årets anslag, samtidigt som flera tillfälliga satsningar löper ut vid årsskiftet. För de kommuner, regioner och myndigheter som berörs får det konkreta konsekvenser. De behöver redan nu veta vilka verksamheter de kan planera för nästa år.

Miljöpartiet har därför valt att i årets budgetmotion och i motionerna för respektive utgiftsområde begränsa våra förslag till de beslut för 2027 som vi bedömer att riksdagen kan och bör fatta redan nu. Vi föreslår tillskott där angelägen verksamhet annars riskerar att behöva dras ned vid årsskiftet. Vi prioriterar också ett antal satsningar som behövs för att minska utsläppen och klyftorna.

En ny regering behöver snabbt lägga en extra ändringsbudget på riksdagens bord. Där behöver regeringen ta ett samlat grepp om välfärdens finansiering och de investeringar som krävs för en rättvis klimatomställning.

Kulturskolan, folkbiblioteken och minoriteternas kultur

Genom kulturskolan får barn möjlighet att spela ett instrument, dansa eller stå på scen och utvecklas kreativt. När det statliga utvecklingsbidraget upphör vid årsskiftet får kommunerna svårare att nå barn som ännu inte deltar. Vi vill att bidraget ska finnas kvar under 2027. Vi vill också att folkbiblioteken ska kunna fortsätta sitt läsfrämjande arbete och att Giron Sámi Teáhter och Finlandsinstitutet ska kunna fortsätta att förmedla samisk respektive finsk kultur. För dessa ändamål föreslår vi att anslaget 1:2 inom utgiftsområde 17 ökas med sammanlagt 144 miljoner kronor.

Regional kultur i hela landet

För många invånare är det länsteatern, den regionala musikverksamheten eller länsmuseet som gör det möjligt att ta del av professionell kultur nära hemmet. När den tillfälliga kompensationen för utebliven pris- och löneomräkning upphör får verksamheterna svårare att bära sina kostnader. Vi föreslår att anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet inom utgiftsområde 17 ökas med 230 miljoner kronor för 2027. Anslaget ska indexeras från och med 2027 för att inte urholkas i värde över tid.

Läsfrämjande i socialt utsatta områden

Ett barn som har få böcker hemma kan hitta sin första favoritbok genom högläsning eller ett boktips från en vuxen eller lokal ledare som fungerar som en läsande förebild i närområdet. Den särskilda satsningen på läsfrämjande i socialt utsatta områden löper ut vid årsskiftet. För att arbetet ska kunna fortsätta föreslår vi att anslaget 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter inom utgiftsområde 17 ökas med 30 miljoner kronor.

Studieförbunden och det övriga civilsamhället

Studieförbunden behöver kunna bygga upp verksamheten igen efter nedskärningarna. Vi föreslår därför att anslaget 13:1 Statsbidrag till studieförbund ökas med 350 miljoner kronor för 2027. Det ger studieförbunden möjlighet att stegvis återanställa personal och bygga upp verksamheten med bibehållen kvalitet. Föreningar behöver någonstans att samlas, unga behöver kunna bilda egna organisationer och folkhögskolorna behöver kunna ta emot deltagare som söker en ny väg till studier. Utöver stödet till studieförbunden föreslår vi en förstärkning med sammanlagt 500 miljoner kronor inom utgiftsområde 17. Den omfattar stöden till trossamfund (8:1), barn- och ungdomsorganisationer (11:2), idrotten (12:1), allmänna samlingslokaler (12:2), friluftsorganisationer (12:3), insatser för den ideella sektorn (12:5) och folkhögskolor (13:2).

Stärk svensk film

För att fler svenska filmer ska kunna produceras och nå en publik i hela landet föreslår vi att anslaget 9:1 Filmstöd inom utgiftsområde 17 ökas med 250 miljoner kronor för 2027. Av tillskottet avser 227 miljoner kronor stöd till filmproduktion och 23 miljoner kronor övriga filmkulturella verksamheter. På sikt vill vi inrätta en filmfond för att stärka den långsiktiga finansieringen av svensk film.

Världskulturmuseernas lokaler

När hyrorna stiger får Statens museer för världskultur mindre pengar kvar till utställningar, skolbesök och annan publik verksamhet. Vi föreslår att anslaget 7:1 Centrala museer: Myndigheter inom utgiftsområde 17 ökas med 35 miljoner kronor för att möta Världskulturmuseernas ökade lokalkostnader.

Stärk ochx värna public service

Ett fritt och oberoende public service är centralt för ett upplyst, sammanhållet och motståndskraftigt samhälle. Public services uppgift är att granska makten och spegla hela landet. Public service ska erbjuda saklig journalistik oberoende av kommersiella intressen och politiska hänsyn. I tider när desinformation sprider sig allt snabbare och hoten mot granskande journalistik ökar är ett institutionellt starkt public service viktigare än någonsin. Under den gångna mandatperioden har public service verksamhet pressats av nedskärningar och ökade kostnader. Inte minst har höjda kostnader för sändningar i marknätet trängt undan resurser från journalistik och innehåll. För Sveriges Televisions och Sveriges Radios del ökar dessa kostnader med 465 miljoner kronor för 2026/2027. Detta riskerar att försvaga public service ytterligare och minska utbudet för publiken. Miljöpartiet vill säkra en långsiktigt stark public service som når alla, i hela landet. Därför föreslår vi en extra utbetalning om 465 miljoner kronor ur public service-kontot, så att verksamheten, kvaliteten och den journalistiska närvaron i hela Sverige kan värnas.

Leila Ali Elmi (MP)

Mohamed Abdukani (MP)

Camilla Hansén (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Jan Riise (MP)

Nils Seye Larsen (MP)

Ulrika Westerlund (MP)